

Parlamentul
Republicii Moldova

DBY-01 nr. 165
8 aprilie 2024

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

**la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative
(Legea 39/2008 privind protecția soiurilor de plante, Legea viei și vinului 57/2006,
Legea 68/2013 despre semințe și Legea 71/2023 cu privire la subvenționarea în
agricultură și mediul rural)**

(nr. 92 din 21.03.2024)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege menționat în titlu în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și ale Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către domnul Alexandr Trubca, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice, fapt ce corespunde articolului 72 din Constituția Republicii Moldova.

3. Potrivit autorului, *„proiectul de lege își propune drept scop crearea condițiilor necesare susținerii Guvernului Republicii Moldova în realizarea reformelor din sistemul instituțional al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.*

Prin prisma acestui scop se propune delimitarea atribuțiilor de testare, care au un caracter eminamente științific, de cele administrative legate de emiterea deciziei de admitere a soiului în Catalogul soiurilor de plante și, implicit, ținere a acestui Catalog”.

Prin proiect se propune:

- distribuirea competențelor Comisiei de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și o instituție publică din domeniul cercetării și inovării, capabilă să realizeze activități de testare a soiurilor, care urmează a fi desemnată de către Guvern;

- modificarea condițiilor de înregistrare a agenților economici care produc semințe. Astfel, în *Registrul agenților economici înregistrați pentru producerea și/sau prelucrarea, și/sau comercializarea semințelor* urmează a fi înscrși mai mulți agenți care activează în domeniul producerii și/sau prelucrării, și/sau comercializării semințelor, deoarece se modifică mărimea suprafeței de terenuri agricole utilizate pentru creșterea culturilor de câmp – de la *cel puțin 300 ha* la *cel puțin 10 ha*, iar pentru culturile legumicole, bostănoase și de cartof în sol deschis – de la *cel puțin 30 ha* la *cel puțin 10 ha*. Atragem atenția că în nota informativă la proiect se menționează „[...] *diminuarea suprafețelor deținute de către aceștia de la 300 ha la 30 ha în cazul culturilor de câmp* [...]” iar proiectul prevede reducerea suprafețelor la 10 ha pentru care motiv sugerăm revizuirea acestui aspect;

- modificarea unuia din elementele Sistemului Integrat de Administrare și Control: *sistemul unic de identificare a fiecărui agricultor care a depus o cerere de subvenționare* se propune a fi substituit cu *sistemul unic de identificare a fermierilor*.

4. Reieșind din prevederile art. 96 alin. (1) din Constituție, „Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a statului și exercită conducerea generală a administrației publice.”. În context, reținem prevederile art. 4 lit. n) și ale art. 7 lit. e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, unde sunt stabilite domeniile de activitate ale Guvernului și împuternicirile sale. Astfel, constatăm că Guvernul își desfășoară activitatea în domeniul administrației publice și serviciilor publice, fiind împuternicit să ***decidă*** asupra constituirii, reorganizării și dizolvării structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerelor și altor autorități administrative subordonate Guvernului. De asemenea, la art. 32 alin. (2) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, se stabilește că *instituțiile publice din sfera de competență a ministerului sau a altei autorități administrative centrale se constituie, se reorganizează și se dizolvă de Guvern, la propunerea ministrului sau a conducătorului autorității administrative centrale, dacă normele speciale nu prevăd altfel*.

Din considerentele menționate, apreciem drept necesară opinia Guvernului pe marginea proiectului supus avizării.

5. Referitor la procedura de înaintare a proiectului de lege spre examinare în Parlament, atenționăm asupra necesității respectării prevederilor art. 47 alin. (6) din Regulamentul Parlamentului, care dispune că, la proiectul de lege se anexează rezultatele expertizelor și cercetărilor efectuate în cadrul elaborării proiectului de lege, fundamentarea economico-financiară necesară implementării acestuia.

6. În contextul propunerii de desemnare a unei instituții publice de către Guvern pentru realizarea unor sarcini care, actualmente, sunt realizate de către Comisia de stat pentru Testarea Soiurilor de Plante, considerăm că nota informativă nu este suficient justificată, or, datorită experienței și capacităților de care dispune aceasta ar putea continua exercitarea sarcinilor respective fără a fi necesară identificarea și desemnarea

unei alte entități publice pentru efectuarea testărilor și altor activități conexe, iar partea administrativă fiind executată de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.

7. Ținând cont de conținutul Anexei la Legea nr. 668/1995 unde este aprobată *Lista unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului*, menționăm că Comisia de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante deține în total o suprafață de 884,40 ha. Iar, conform informației de pe pagina web oficială a Comisiei de Stat pentru Testarea Soiurilor de Plante (<https://cstsp.md/ro/despre-noi/centrele-de-testare.html>), aceste terenuri sunt amplasate în 15 localități - zone pedoclimaterice din țară, și au fost create 4 centre și 11 sectoare, ce formează rețeaua oficială de testare a soiurilor de plante.

La fel, menționăm că, proiectul nu prevede careva criterii sau condiții care urmează a fi aplicate la identificarea și desemnarea instituției publice capabilă să realizeze activități de testare a soiurilor or, în cazul când se dorește utilizarea eficientă a resurselor financiare publice, ar putea fi viabilă opțiunea desemnării unei entități private ce desfășoară activitate în domeniu și prestează asemenea servicii.

Din considerentele enunțate, apreciem necesar revizuirea propunerii de transfer a competențelor Comisiei de stat către o altă instituție publică, sau în cazul adoptării proiectului de lege va fi necesară modificarea Legii nr. 668/1995.

II. Observații de ordin juridic și de tehnică legislativă

1. În denumirea proiectului urmează a fi revăzută mențiunea dintre paranteze, prin prisma prevederilor art. 42 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care stabilește „Dacă noul act normativ modifică sau abrogă mai mult de două acte normative ori părți ale acestora, denumirea acestuia trebuie să conțină o formulă generală referitoare la modificarea sau abrogarea unor acte normative. După caz, denumirea poate conține o paranteză în care *se indică laconic* obiectul reglementării proiectului. [...]”.

În acest sens, recomandăm excluderea mențiunii dintre paranteze.

2. La **Art. I.**, atragem atenția asupra identificării unei incoerențe de reglementare cu privire la competența înregistrării soiurilor de plante, deoarece potrivit pct. 1 ultimul alineat din proiect, se propune ca Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor să țină Catalogul soiurilor de plante, din care considerent ar urma ca această instituție să adopte decizia de înregistrare.

În aceste condiții, recomandăm a fi revăzut aspectul abordat prin prisma delimitărilor de competențe între entitățile publice: Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și instituția publică desemnată de către Guvern, cu privire la testarea și/sau înregistrarea soiurilor de plante.

Observația respectivă este valabilă și pentru Art. III pct. 1 din proiect, în partea ce ține de modificarea art. 6 alin. (1) din Legea despre semințe nr.68/2013.

3. La Art. II., având în vedere că majoritatea intervențiilor propuse se referă la substituirea cuvintelor "Comisia de stat" cu cuvintele "instituția publică desemnată", recomandăm subsumarea lor într-un singur punct cu următorul conținut:

„1. În cuprinsul legii, sintagma „Comisia de stat”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „instituția publică desemnată”, la forma gramaticală corespunzătoare, cu excepția art. 66 alin. (4), art. 67 alin. (5), art. 68 alin. (2), art. 90.”.

Urmând aceiași abordare, recomandăm și pentru cazurile de substituie a sintagmei „Comisia de stat” cu abrevierea "ANSA", prin reglementarea într-un singur punct despre modificarea vizată, aceasta fiind prezentată în următoarea redacție:

„2. În cuprinsul art. 66 alin. (4), art. 67 alin. (5), art. 68 alin. (2), art. 90, sintagma „Comisia de stat”, la orice formă gramaticală, se substituie cu sintagma „Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor”, la forma gramaticală corespunzătoare.”.

Urmare a intervențiilor recomandate, va fi necesară renumerotarea corespunzătoare a modificărilor propuse.

În concluzie, accentuăm asupra necesității expunerii Guvernului asupra modificărilor respective. Proiectul necesită a fi revizuit în vederea încadrării conceptuale eficiente în câmpul normativ existent, a instituirii unui mecanism clar în partea ce ține de desemnarea instituției publice responsabile de realizarea activității de testare a soiurilor, precum și din considerente de redactare cu respectarea tehnicii legislative.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcție generală